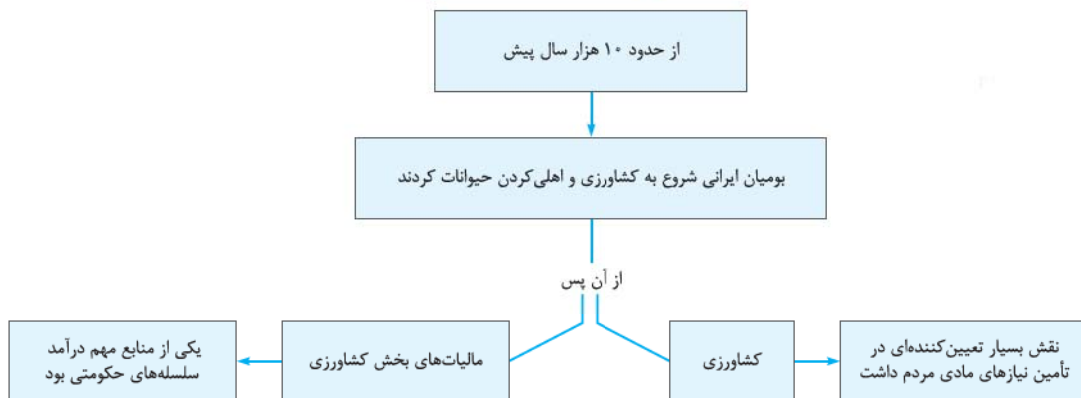

درس سیزدهم اقتصاد و معیشت

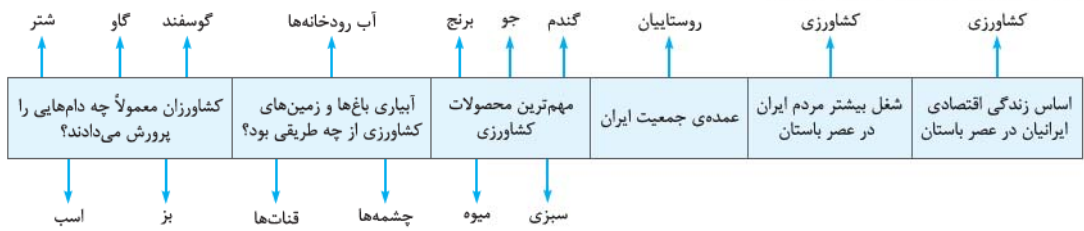

مهری منقش به تصویر گاواهن از دوره‌ی هخامنشی

کشاورزی و دامداری

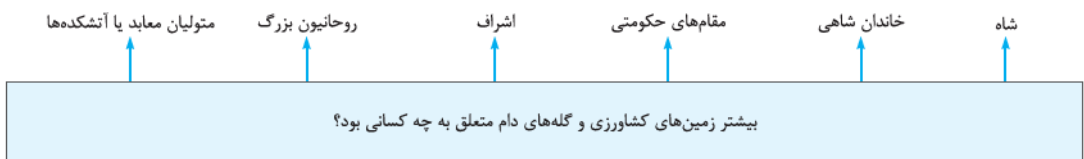

- اقوام و طایفه‌های صحراگرد و دامدار آریایی هنگام ورود به ایران، بی‌اطلاع از روش‌ها و فنون کشاورزی و صنعت و در نتیجه، همزیستی با بومیان ایرانی و همسایگان بین‌النهرینی خود کم‌کم، آشنایی با شیوه‌ی زندگی روستایی و شهری و سپس، روی آوردن به یکجانشینی و کشاورزی
- چه چیزی تأثیر بسزایی بر انتقال تدریجی آریاییان از زندگی شبانی به زندگی مبتنی بر کشاورزی داشت؟ آموزه‌های زرتشت با تشویق مردم به کشت و کار

کشاورزان ایرانی محصولات کشاورزی خود را به صورت دیم و آبی کشت می‌کردند.

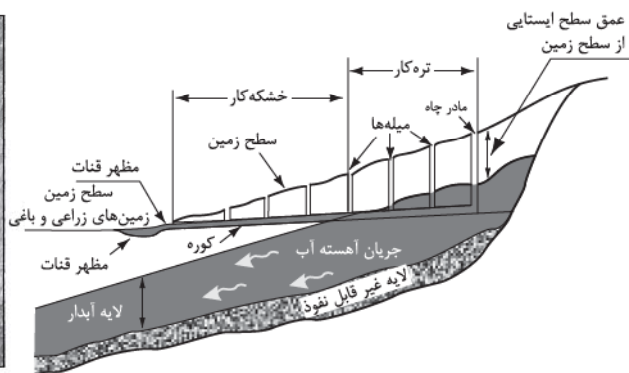
روستاییان در کنار فعالیت‌های کشاورزی، معمولاً تعدادی دام پرورش می‌دادند، اما **اشتغال به دامداری مختص کوچ‌نشینان** بود.

- صاحبان زمین‌ها و گله‌های دام اغلب در شهرها زندگی می‌کردند و از طریق نمایندگان خود املاکشان را اداره می‌کردند یا اجاره می‌دادند.
- بیشتر کشاورزان فاقد زمین بودند و روی زمین‌های متعلق به بزرگان کار می‌کردند و سهمی از محصول را دریافت می‌کردند.
- تعداد اندکی از کشاورزان بودند که قطعه زمین کوچکی داشتند.
- شاهان هخامنشی نسبت به امور کشاورزی توجه زیادی داشتند و جهت پیشرفت و توسعه‌ی آن اقدامات مفیدی انجام دادند.

دهانه‌ی (مظهر) قنات

معافیت مالیاتی تا ۵ نسل برای افرادی که اقدام به آبادانی زمین‌های بایر می‌نمودند (به منظور تشویق کشاورزی)

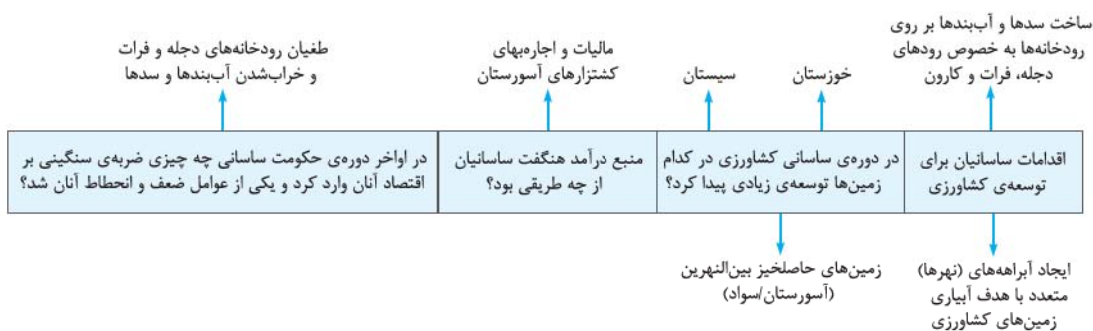
از آن زمان تا حدود ۵۰ سال پیش، آب مصرفی بسیاری از روستاها و حتی شهرها در نواحی مرکزی، جنوبی و شرقی کشور ما از طریق قنات‌ها تأمین می‌شد.

فنون کندن قنات از ایران به سایر نقاط و کشورهای جهان انتقال یافت.

حکومت ساسانیان کوشش زیادی برای پیشرفت کشاورزی کرد.

بقایای بند شادروان - شوشتر
متعلق به دوره‌ی ساسانی

● در عصر باستان بر اثر **گسترش راه‌ها و توسعه‌ی تجارت**، گونه‌های جدیدی از گیاهان و درختان در سرتاسر قلمرو پهناور ایران کشت شد و گونه‌هایی از این گیاهان و درختان از ایران به اروپا و چین رفت یا از آن مناطق به ایران آمد.

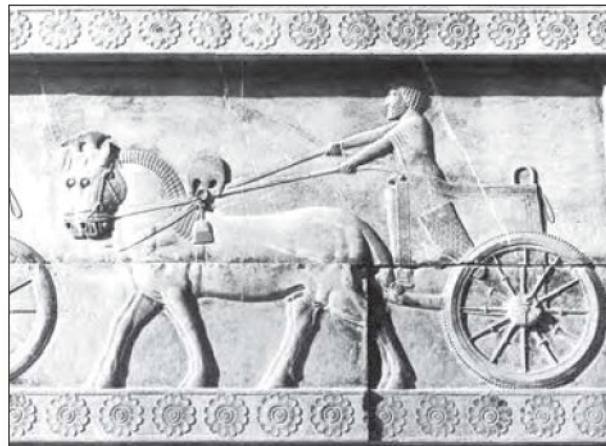
راه و حمل و نقل

- در دوره‌ی هخامنشیان شبکه‌ی وسیعی از جاده‌ها ساخته شد که مراکز اصلی حکومت را به یکدیگر و به کشورهای همسایه وصل می‌کرد.
- شهر شوش یکی از پایتخت‌های هخامنشیان و شهر سارد یکی از شهرهای آسیای صغیر بود که توسط جاده‌ی شاهی به هم متصل می‌شدند.

ساختن جاده‌ها به گونه‌ای که ارابه‌ها به آسانی بتوانند در آن‌ها حرکت کنند

نقش برجسته‌ی ارابه‌ی
چرخ‌دار - تخت جمشید

کشف راه‌های دریایی

- داریوش هخامنشی بزرگ ← لشکرکشی به هندوستان ← رسیدن به رود سند ← مأمور کردن اسکیلاس (یکی از اهالی آسیای صغیر) جهت کشف مسیرهای آبی ← اسکیلاس ← ادامه‌دادن رود سند تا اقیانوس هند ← عبور از دریای سرخ و رسیدن به مصر ← در نتیجه‌ی این سفر ← شناسایی مسیر دریایی میان **هند و مصر** برای نخستین بار

سکه‌ی دوره‌ی هخامنشی با نقش کشتی

ساخت کشتی‌هایی با ظرفیت
حمل چند صد تن کالا

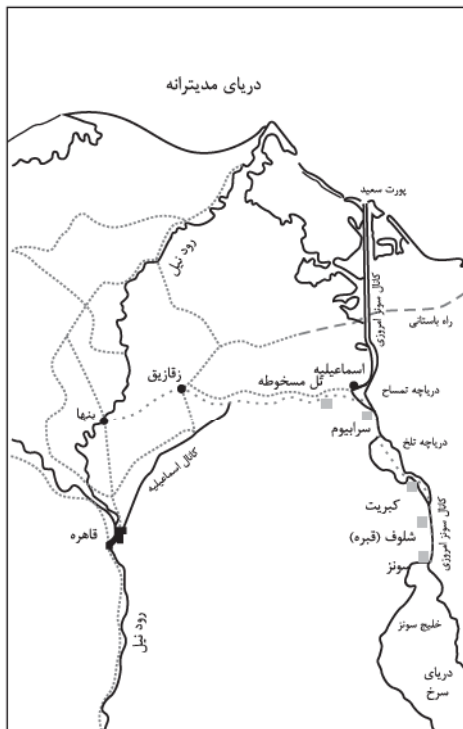
ساخت بندرهای جدید

توسعه‌ی بنادر

دستور اتصال دریای سرخ به رود نیل با حفر کانالی برای
تردد کشتی‌ها میان این رود و دریا هنگام سفر به مصر

چگونگی رونق چشمگیر هخامنشیان در زمینه‌ی دریانوردی و حمل و نقل
دریایی در دوران هخامنشیان

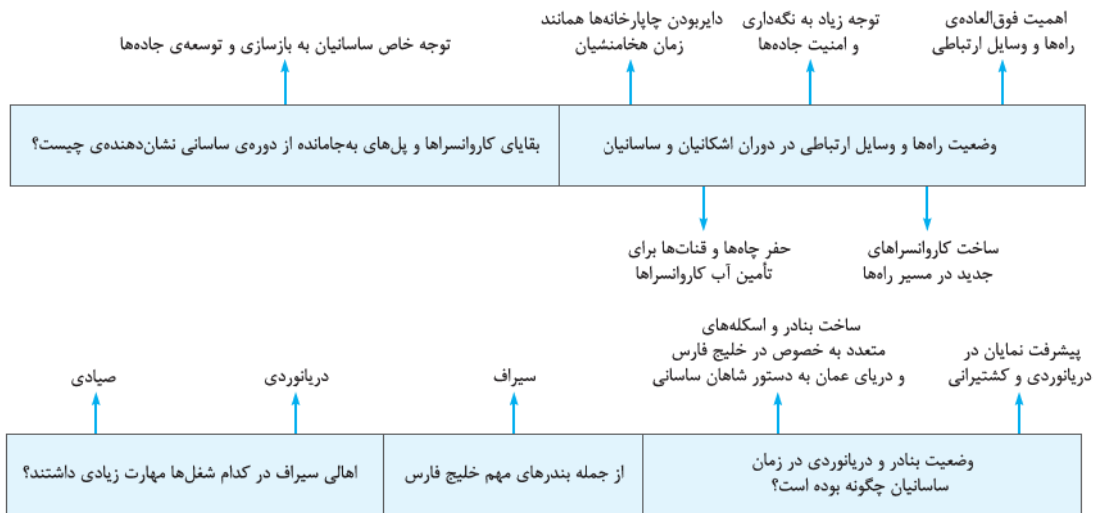
از اقدامات مهم و مدبرانه‌ی داریوش در زمینه‌ی توسعه‌ی راه‌های دریایی

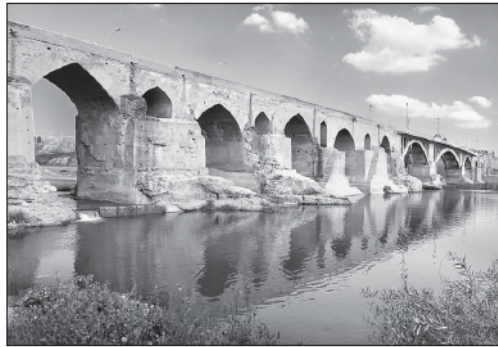
نقشه‌ی آبراه‌های که به دستور داریوش هخامنشی در مصر کنده شد

سنگ‌نوشته‌ی داریوش یکم در کنار آبراه‌های که به دستور او در مصر کنده شد

حضور چشمگیر کشتی‌ها و دریانوردان ایرانی در دریاها و اقیانوس‌ها

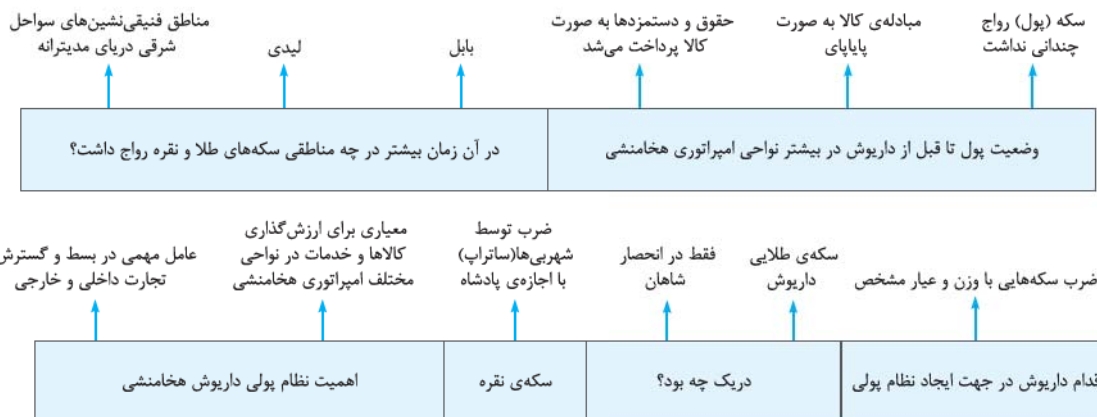
بنای تاریخی پل دژفول متعلق به دوره‌ی ساسانی

● بسیاری از آیین‌ها و دین‌های باستان از طریق جاده‌ها، از شرق به غرب عالم و یا بالعکس راه یافتند.

پول، اوزان و مقیاس‌ها

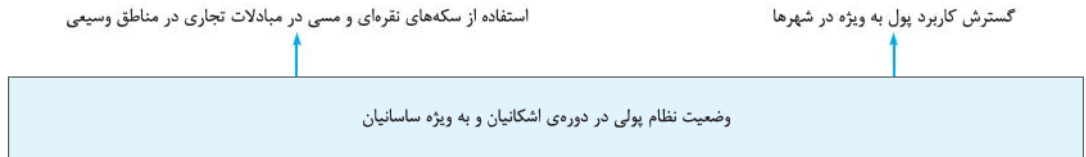
پول

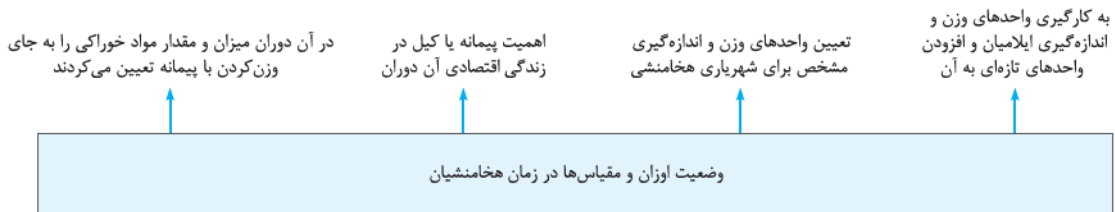
دریک، سکه‌ی طلای هخامنشیان

● سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص که به دستور داریوش ضرب می‌شد در سرتاسر قلمرو هخامنشی و حتی فراتر از آن اعتبار داشت.

● تعداد فراوانی از سکه‌های ساسانی در ایران و سرزمین‌های هم‌جوار یافت شده است.

اوزان و مقیاس‌ها

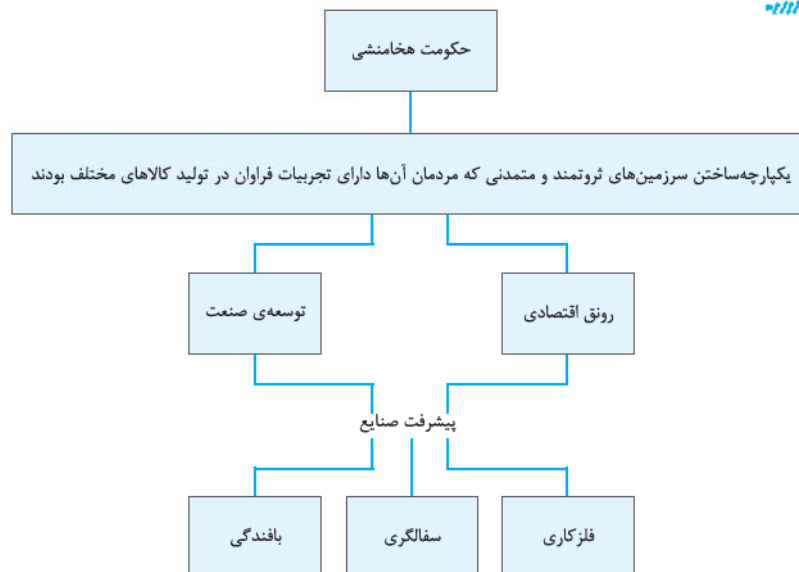

سنگ وزنه از جنس سنگ آذرین با نوشته‌ای به سه زبان فارسی، ایلامی و بابلی از دوره‌ی داریوش یکم

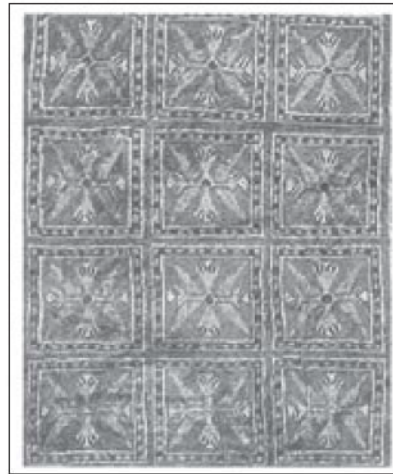
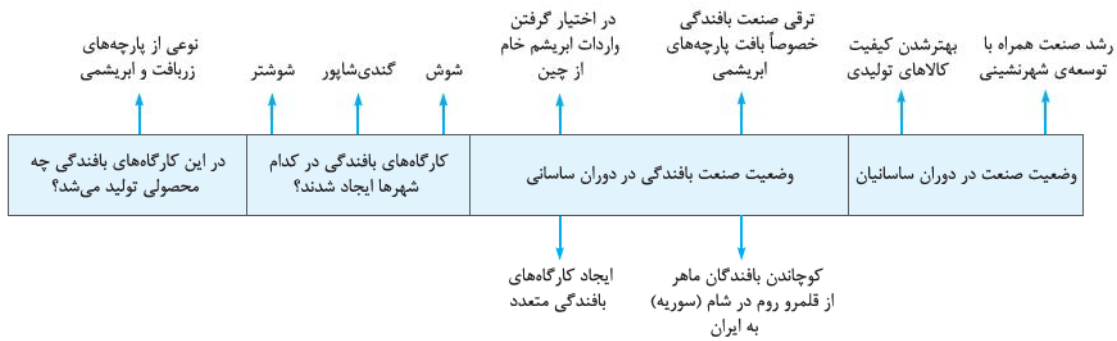
● دلیل اهمیت پیمانه یا کیل چه بود؟ به دلیل این که در آن زمان، بیشتر مواد خوراکی را با پیمانه تعیین می‌کردند به جای این که وزن کنند.

صنعت و تجارت

صنعت

- بنابر محتوای لوح‌های گلی کشف‌شده از خزانه‌ی تخت‌جمشید، **در زمان هخامنشیان** کارگاه‌هایی متعلق به شاه وجود داشته که اشیا و مواد خوراکی مورد نیاز کاخ شاهی را تولید می‌کردند.
- در این کارگاه‌ها، استادکاران و صنعتگرانی از سرتاسر قلمروی هخامنشی کار می‌کردند.
- براساس شواهد و مدارک تاریخی در دوران **سلوکیان** و مخصوصاً **اشکانیان**، تولیدات صنعتی و کارگاهی دارای **رونق نسبی** بوده‌اند.

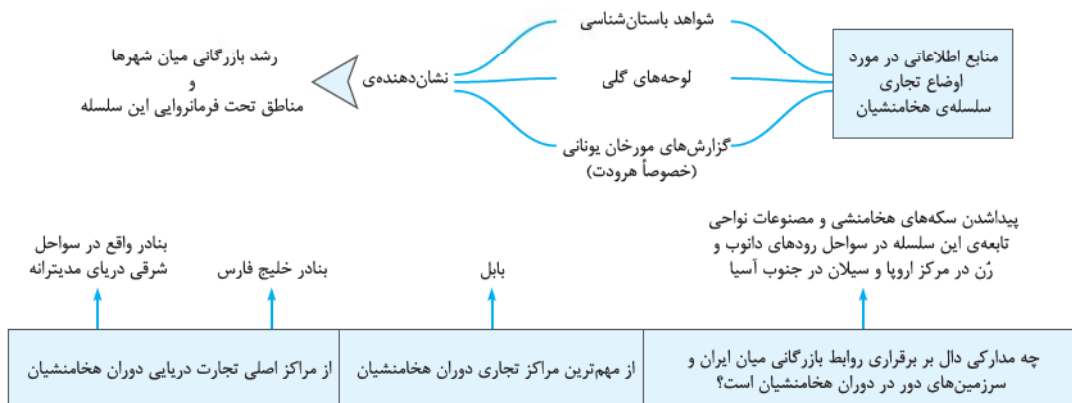

قسمتی از قالی یازیریک منسوب به دوره‌ی هخامنشیان

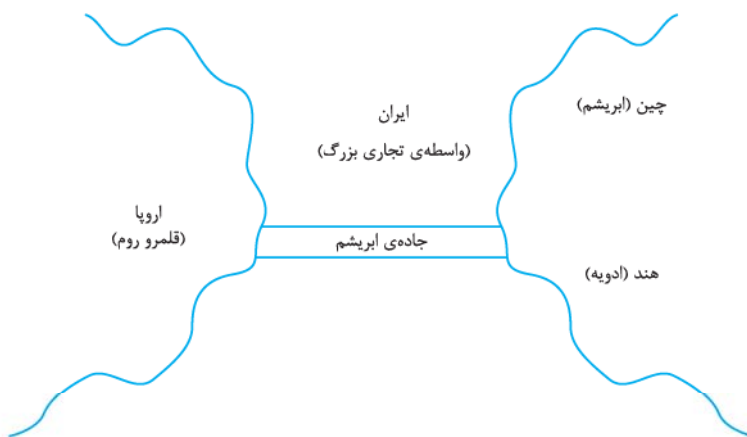
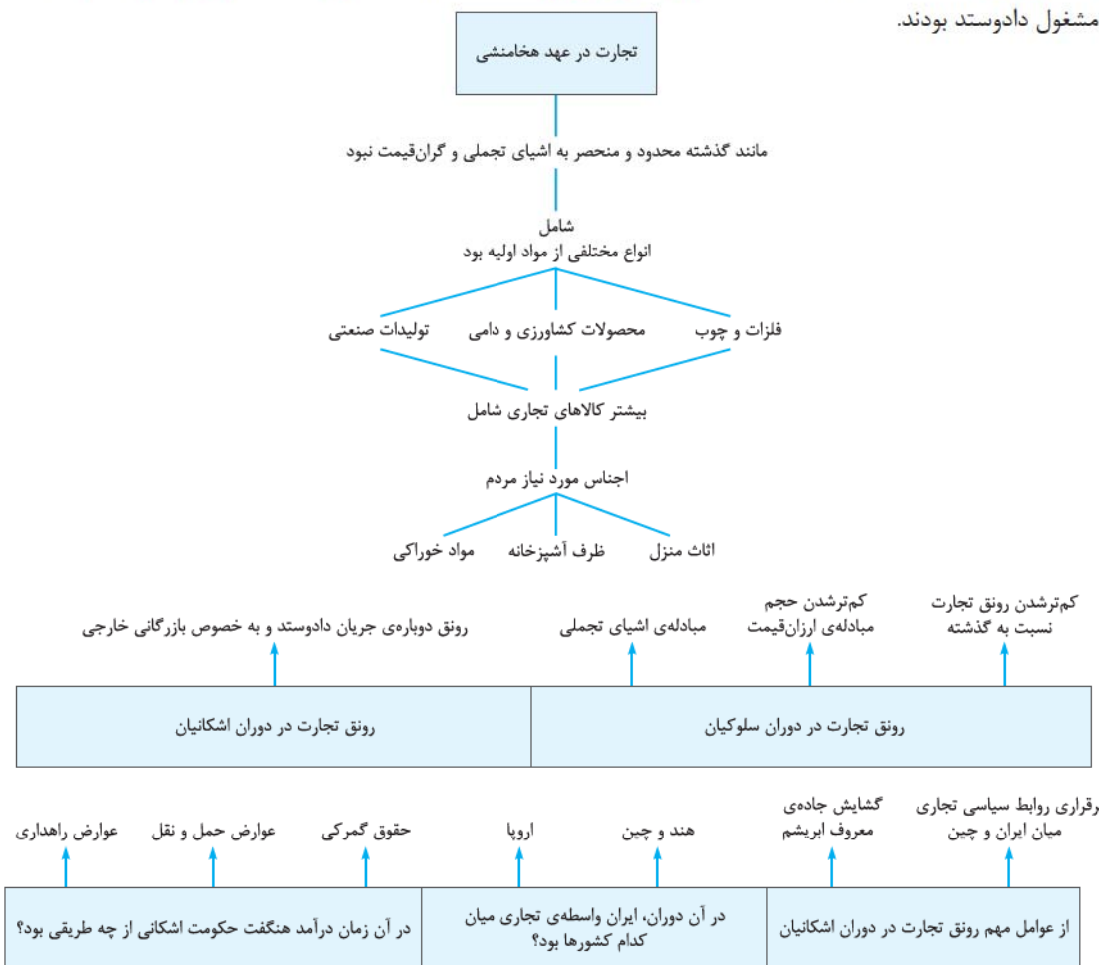
- پارچه‌های زربافت و ابریشمی که در کارگاه‌های ایرانی **بافته** می‌شد، در جهان آن روز شهرت و مشتریان فراوانی داشت حتی چین که خود **پایه‌گذار** صنعت ابریشم بوده پارچه‌های ابریشمی ایرانی را می‌خرید.
- چینیان تا قرن‌ها **فنون تولید ابریشم** را از مردم دیگر کشورها مخفی نگه داشتند، اما سرانجام **ایرانیان** و **رومیان** توانستند به این فنون پی ببرند.
- در دوره‌ی ساسانی کارگاه‌های زیادی وجود داشت که متعلق به حکومت بود و کالاهای مورد نیاز **شاه، دربار، ارتش** و **تشکیلات اداری** را تأمین می‌کرد.

تجارت

- پس از شکل‌گیری حکومت قدرتمند توسط اقوام آریایی در ایران، به خصوص در پی روی کار آمدن شهرسازی هخامنشیان، تجارت داخلی و خارجی ایران توسعه‌ی زیادی پیدا کرد.

در آن زمان شهر **بابل**، در قلب امپراتوری هخامنشی، **مرکز تجاری مهمی** به شمار می‌رفت و **تجارت‌خانه‌ها** و **بازرگانانی** از سرزمین‌های مختلف در آن جا مشغول دادوستد بودند.

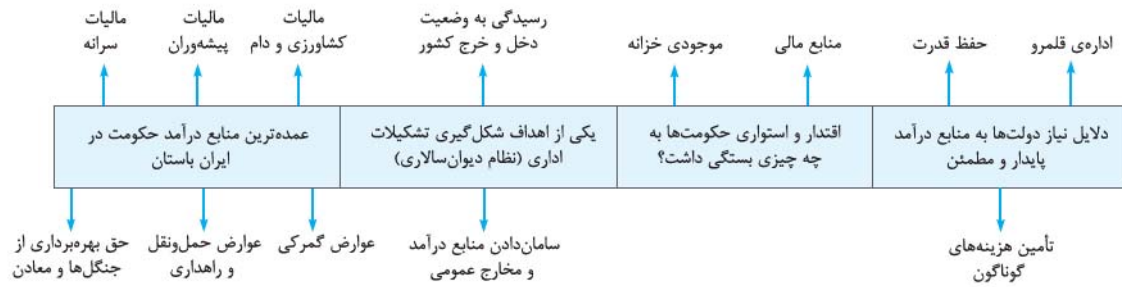
پیچک سفالی از کاروانیان جاده‌ی ابریشم

در زمان اشکانیان، ابریشم چین و ادویه‌ی هندوستان، مشتریان زیادی در قلمرو روم داشت و به واسطه‌ی این دادوستد، درآمد هنگفتی نصیب حکومت اشکانی می‌شد.

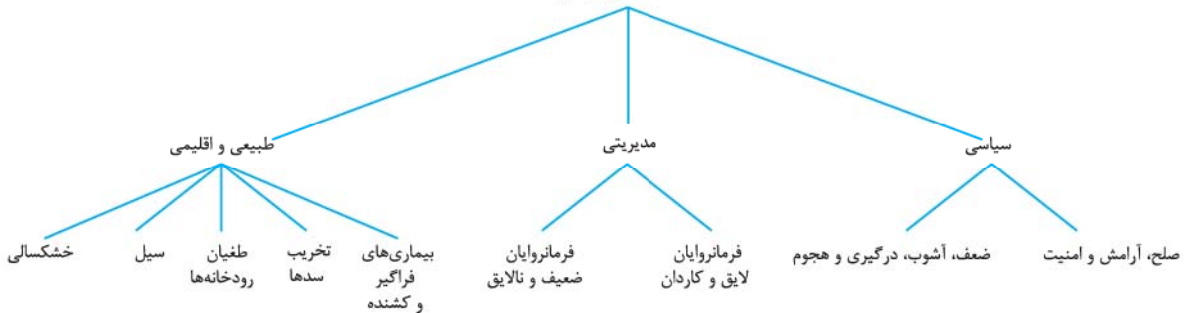
امپراتوری روم نخست در دوره‌ی اشکانی و بعد در دوره‌ی ساسانی تلاش زیادی کرد که به طور مستقیم با هند و چین ارتباط تجاری برقرار نماید اما اشکانیان و ساسانیان هوشمندانه مانع موفقیت رومیان شدند.

درآمدها و مخارج

وضعیت اقتصادی و معیشتی ایران در دوران باستان تحت تأثیر عوامل

- در زمان صلح، آرامش و امنیت و با وجود فرمانروایان لایق و کاردان، فعالیت‌های اقتصادی شرایط مطلوبی داشت و مردم با خیالی آسوده به کسب‌وکار می‌پرداختند.
- در دورانی که حکومت مرکزی ضعیف و آشوب و ناامنی فراگیر می‌شد، یا دشمنان خارجی به ایران هجوم می‌آوردند، اوضاع اقتصادی به هم می‌ریخت و رونق و آبادانی از بین می‌رفت.
- عوامل طبیعی و اقلیمی به خصوص خشکسالی، سیل، طغیان رودخانه‌ها و تخریب سدها گاهی بر وضعیت اقتصادی تأثیر منفی می‌گذاشت.
- گاهی بروز بیماری‌های فراگیر و کشنده چون طاعون و وبا، موجب مرگ‌ومیر گسترده‌ی نیروی کار و در نتیجه رکود و افت تولید می‌شد.

پرسش‌های چهارگزینه‌ای

- ۴۰۵- کدام مورد با تشویق مردم به کشت و کار، تأثیر بسزایی بر انتقال تدریجی آریاییان از زندگی شبانی به زندگی مبتنی بر کشاورزی داشت؟
 (۱) تماس و همزیستی آریاییان با بومیان ایران و همسایگان بین‌النهرینی (۲) سلسله‌های حکومتی به دلیل نیاز به مالیات کشاورزی
 (۳) آموزه‌های زرتشت (۴) رونق و پیشرفت کشاورزی
- ۴۰۶- کدام گروه‌ها از جمله صاحبان بیشتر زمین‌های کشاورزی و حتی گله‌های دام در ایران عصر باستان نبودند؟
 (۱) خاندان شاهی و مقام‌های حکومتی (۲) اشراف و روحانیان بزرگ
 (۳) نظامیان برجسته و بازرگانان (۴) متولیان معبدها و یا آتشکده‌ها
- ۴۰۷- کدام مورد از ویژگی‌های زندگی روستاییان ایران در دوره‌ی باستان است؟
 (۱) آنان غالباً در شهرها زندگی می‌کردند و از طریق نمایندگان خود املاکشان را اداره می‌کردند.
 (۲) کشاورزان روی زمین‌های متعلق به بزرگان کار می‌کردند و سهمی از محصول را دریافت می‌کردند.
 (۳) روستاییان فقط به فعالیت کشاورزی می‌پرداختند و دامداری مخصوص کوچ‌نشینان بود.
 (۴) بیشتر کشاورزان قطعه زمین کوچکی داشتند اما شمار معدودی از آنان فاقد زمین بودند.
- ۴۰۸- کدام گروه از افراد در دوران هخامنشی به منظور تشویق کشاورزی تا پنج نسل از پرداخت مالیات معاف می‌شدند؟
 (۱) کسانی که بند و سد بر روی رودها احداث می‌کردند. (۲) کسانی که در مناطق خشک و کم‌باران قنات حفر می‌نمودند.
 (۳) افرادی که در قلمروی هخامنشیان نهرهای انتقال آب حفر می‌نمودند. (۴) افرادی که اقدام به آبادانی زمین‌های بایر می‌نمودند.
- ۴۰۹- «واستریوشان‌سالار» که یکی از مقامات عالی درباری در ایران باستان بود، چه مسئولیتی بر عهده داشت؟
 (۱) ریاست کارگاه‌های حکومتی تولید پارچه‌ی ابریشمی در دوره‌ی حکومت ساسانیان
 (۲) ریاست روستاییان و کشاورزان در دوره‌ی هخامنشی
 (۳) مسئولیت گردآوری مالیات‌های بخش کشاورزی در دوره‌ی ساسانیان
 (۴) مسئول حفاظت از راه شاهی در زمان حکومت هخامنشیان
- ۴۱۰- کدام عامل در اواخر حکومت ساسانیان، ضربه‌ی سنگینی بر اقتصاد آنان وارد کرد؟
 (۱) لشکرکشی شاهان ساسانی برای مقابله با تهاجم ویرانگر قبایل آسیای مرکزی
 (۲) حملات مکرر اعراب از درون شبه‌جزیره‌ی عربستان و دستبرد به آبادی‌های مرزی ایران
 (۳) دستیابی امپراتوری روم به راه تجاری مستقیم با چین و هند
 (۴) طغیان رودخانه‌های دجله و فرات و خراب‌شدن آب‌بندها و سدها
- ۴۱۱- به کدام دلیل در عصر باستان کشت گونه‌های جدیدی از گیاهان و درختان در سرتاسر قلمروی پهناور سلسله‌های ایران معمول گردید؟
 (۱) توجه شاهان هخامنشی و ساسانی به کشاورزی و اقدامات مفید آنان برای توسعه‌ی آن
 (۲) بر اثر گسترش راه‌ها و توسعه‌ی تجارت
 (۳) به دلیل تشویق شاهان برای آبادی زمین‌ها و ارائه‌ی معافیت‌های مالیاتی
 (۴) بر اثر ایجاد سدها و آب‌بندهای متعدد بر روی رودخانه‌ها
- ۴۱۲- جاده‌ی شاهی که مهم‌ترین جاده‌ی دوران هخامنشیان بود، به فرمان کدام پادشاه ساخته شد و کدام نقاط را به هم متصل می‌کرد؟
 (۱) کورش بزرگ - سارد، یکی از پایتخت‌های هخامنشی در آسیای صغیر را به شهر شوش متصل می‌کرد.
 (۲) کورش بزرگ - جاده‌ی سنگفرشی که تخت‌جمشید از پایتخت‌های هخامنشی را به شوش متصل می‌کرد.
 (۳) داریوش بزرگ - شوش، یکی از پایتخت‌های هخامنشی را به شهر سارد در آسیای صغیر متصل می‌کرد.
 (۴) داریوش بزرگ - جاده‌ی سنگفرشی که شوش، از پایتخت‌های هخامنشی را به تخت‌جمشید متصل می‌کرد.
- ۴۱۳- در نتیجه‌ی فرمان داریوش به یکی از اهالی آسیای صغیر برای کشف مسیرهای آبی، کدام مسیر برای نخستین بار شناسایی شد؟
 (۱) مسیر میان سند تا اقیانوس هند (۲) مسیر دریایی میان ایران و مصر
 (۳) مسیر میان ایران و هند از طریق خلیج فارس و اقیانوس هند (۴) مسیر دریایی میان هند و مصر

۴۱۴- کدام مورد، از اقدامات داریوش بزرگ، پادشاه هخامنشی در جهت پیشرفت و ترقی حمل و نقل و راه‌ها نیست؟

- ۱) بنادر و اسکله‌های متعددی به خصوص در خلیج فارس و دریای عمان ساخت
- ۲) دستور داد با حفر آبراه‌های (کانال)، دریای سرخ به رود نیل متصل گردد.
- ۳) یکی از اهالی آسیای صغیر را مأمور کشف مسیرهای آبی کرد.
- ۴) دستور ساخت جاده‌ی شاهی را بین شوش و سارد صادر کرد.

۴۱۵- فرهنگ، هنر و معماری اقوام و جوامع عهد باستان از کدام طریق در محدوده‌ی وسیعی از جهان آن روزگار بر یکدیگر تأثیر گذاشتند؟

- ۱) رشد بازرگانی و تجارت خارجی میان شهرها و مراکز تمدنی
- ۲) مسیرهای ارتباطی زمینی و دریایی
- ۳) انتقال آیین‌ها و دین‌های باستانی
- ۴) یکپارچه‌ساختن سرزمین‌های متمدن و ثروتمند توسط امپراتوری هخامنشی

۴۱۶- تا زمان داریوش بزرگ، در بیشتر نواحی امپراتوری هخامنشی سکه (پول) و مبادله کالا انجام می‌گرفت. حقوق و دستمزدها

نیز پرداخت می‌شد.

- ۱) رواج نداشت - به صورت پایاپای - به صورت‌های مختلف
- ۲) بدون وزن و عیار مشخصی رواج داشت - با سکه‌های طلا و نقره - با سکه‌های نقره
- ۳) رواج چندانی نداشت - به صورت پایاپای - به جنس
- ۴) با وزن و عیار مشخص رواج داشت - با سکه‌های طلا و نقره - با سکه‌های طلائی که داریوش ضرب کرد

۴۱۷- کدام یک، از ویژگی‌های نظام پولی داریوش هخامنشی است؟

- ۱) این نظام پولی عامل مهمی در بسط و گسترش تجارت داخلی و خارجی بود.
- ۲) داریوش سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص ضرب کرد که تنها در قلمروی هخامنشیان اعتبار داشت.
- ۳) سکه‌ی طلا در انحصار شاهان بود و ساتراپ‌ها با اجازه‌ی پادشاه می‌توانستند سکه‌ی طلا ضرب کنند.
- ۴) در زمان داریوش، سکه‌های طلا و نقره بیشتر در مناطقی مثل بابل، لیدی و فنیقی‌نشین‌های سواحل شرقی دریای مدیترانه رایج بود.

۴۱۸- ارزش‌گذاری کالاها و خدمات در نواحی مختلف امپراتوری هخامنشی بر چه اساسی انجام می‌شد؟

- ۱) سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص که داریوش بزرگ ضرب کرد.
- ۲) واحدهای وزن و اندازه‌گیری مشخصی که برای شهریارانی هخامنشی تعیین شده بود.
- ۳) نظام پولی که داریوش هخامنشی ایجاد کرد.
- ۴) ساتراپ هر ناحیه با سکه‌هایی که ضرب می‌کرد به طور مستقل، کالاها و خدمات را ارزش‌گذاری می‌کرد.

۴۱۹- در عصر اشکانیان و به ویژه ساسانیان کدام یک از انواع سکه‌ها در مبادلات تجاری در منطقه‌ی وسیعی به جریان افتاد؟

- ۱) سکه‌های طلا
- ۲) سکه‌های نقره
- ۳) سکه‌های طلا و نقره
- ۴) سکه‌های نقره‌ای و مسی

۴۲۰- هخامنشیان چگونه برای قلمرو حکومتی خود واحدهای وزن و اندازه‌گیری برگزیدند؟

- ۱) به دستور داریوش بزرگ واحدهای وزن و اندازه‌گیری مخصوص هخامنشیان ابداع شد.
- ۲) از واحدهای وزن و اندازه‌گیری ایلامیان استفاده کردند.
- ۳) از واحدهای وزن و اندازه‌گیری مادها استفاده کردند و به دستور داریوش بزرگ واحدهای جدید نیز تعیین شد.
- ۴) واحدهای وزن و اندازه‌گیری ایلامیان را اقتباس کردند و واحدهای تازه‌ای به آن افزودند.

۴۲۱- چرا پیمانانه یا کیل در زندگی اقتصادی دوران هخامنشی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بود؟

- ۱) زیرا واحدهای وزن و اندازه‌گیری مشخصی برای شهریارانی هخامنشی تعیین نشده بود.
- ۲) چون در آن روزگار بیشتر مواد خوراکی را به جای وزن کردن، با پیمانانه تعیین می‌کردند.
- ۳) زیرا وزن در دوره‌ی هخامنشی، واحد اندازه‌گیری دقیقی نداشت و پیمانانه، مهم‌ترین ابزار اندازه‌گیری مواد خوراکی بود.
- ۴) چون واحدهای وزن و اندازه‌گیری مشخصی که برای شهریارانی هخامنشی تعیین شده بود با پیمانانه اندازه‌گیری می‌شد.

۴۲۲- کدام ویژگی امپراتوری هخامنشی کمک شایانی به رونق اقتصادی و توسعه‌ی صنعتی نمود؟

- ۱) تربیت صنعتگران ماهر و هنرمندی که قادر بودند انواع مختلفی از کالاهای صنعتی را تولید کنند.
- ۲) نظام پولی که داریوش هخامنشی ایجاد کرد و سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص ضرب کرد.
- ۳) یکپارچه‌ساختن سرزمین‌های ثروتمند و متمدنی که مردمان آن‌ها دارای تجربیات فراوانی در تولید کالاهای مختلف بودند.
- ۴) پیشرفت فنون و مهارت‌های جاده‌سازی و ترقی چشمگیر دریانوردی و حمل‌ونقل دریایی

۴۲۳- در زمان هخامنشیان اشیا و مواد خوراکی مورد نیاز کاخ شاهی از کدام روش تأمین می‌شد و کدام منبع، اطلاعاتی درباره‌ی این موضوع در اختیار ما قرار می‌دهد؟

- (۱) کارگاههایی که متعلق به شاه بودند - گزارش‌های مورخان یونانی، مخصوصاً هرودت
- (۲) از طریق تجارت داخلی و خارجی - سکه‌های باقی‌مانده از دوره‌ی هخامنشی
- (۳) کارگاههایی که متعلق به شاه بودند - لوح‌های گلی کشف‌شده از خزانه‌ی تخت‌جمشید
- (۴) از طریق تجارت داخلی و خارجی - آثار و اشیای برجای‌مانده از دوره‌ی هخامنشی

۴۲۴- رونق نسبی تولیدات صنعتی و کارگاهی در دوره‌ی کدام سلسله‌های ایران باستان وجود داشت؟

- (۱) هخامنشیان و ساسانیان (۲) اشکانیان و ساسانیان (۳) سلوکیان و اشکانیان (۴) هخامنشیان و سلوکیان

۴۲۵- حکومت ساسانیان از چه راهی موفق شد کارگاه‌های بافندگی متعددی در قلمرو خود دایر کند؟

- (۱) در اختیار گرفتن واردات ابریشم خام از چین و کوچاندن بافندگان ماهر از قلمرو روم در شام به ایران
- (۲) پی‌بردن به فنون تولید ابریشم چینیان و کوچاندن بافندگان ماهر از قلمرو چین به ایران
- (۳) برقراری روابط سیاسی و تجاری میان ایران و چین و در پی آن گشایش جاده‌ی معروف ابریشم
- (۴) کسب درآمد هنگفت از حقوق گمرکی و عوارض حمل‌ونقل و پی‌بردن به فنون تولید ابریشم چینیان

۴۲۶- کارگاه‌های تولیدی ساسانیان در شوش، گندی‌شاپور و شوشتر، چه محصولی تولید می‌کردند که در جهان آن روز شهرت و مشتریان فراوان داشت؟

- (۱) اشیا و ظرف‌های فلزی و سفالی و شیشه‌ای (۲) نوعی از پارچه‌های زربافت و ابریشمی
(۳) قالی‌های ابریشمی نفیس (۴) ظروف نقره و مفرغ قلم‌زده

۴۲۷- کدام دسته از منابع زیر، اطلاعات ارزشمندی درباره‌ی اوضاع تجاری در دوران سلسله‌ی هخامنشیان ارائه می‌دهند؟

- (۱) سکه‌های یافت‌شده‌ی هخامنشی در شهرها و مناطق مختلف تحت فرمانروایی این سلسله
- (۲) شواهد باستان‌شناسی، لوح‌های گلی و گزارش‌های مورخان یونانی، مخصوصاً هرودت
- (۳) مصنوعات نواحی تابعه‌ی این سلسله در سواحل رودهای دانوب و رُن در مرکز اروپا و سیلان در جنوب آسیا
- (۴) بقایای تجارت‌خانه‌های هخامنشی در بابل و بنادر خلیج فارس

۴۲۸- کدام‌یک از منابع زیر، نشانه‌ای از برقراری روابط بازرگانی در دوره‌ی هخامنشیان با سرزمین‌های دور در اختیار ما قرار می‌دهند؟

- (۱) سکه‌های هخامنشی یافت‌شده در سواحل رودهای دانوب و رُن (۲) لوح‌های گلی خزانه‌ی تخت‌جمشید
(۳) گزارش‌های مورخان یونانی، مخصوصاً هرودت (۴) شواهد باستان‌شناسی یافت‌شده در قلمرو ایران

۴۲۹- کدام نوع از اجناس، بخش قابل توجهی از کالاهای تجاری را در دوره‌ی هخامنشیان تشکیل می‌داد؟

- (۱) اشیای تجملی و گران‌قیمت مانند پارچه‌های زربافت و ابریشمی
- (۲) انواع مختلفی از مواد اولیه مانند فلزات و چوب، محصولات کشاورزی و دامی و تولیدات صنعتی
- (۳) نیازهای مردم مانند اثاث منزل، ظروف آشپزخانه و مواد خوراکی
- (۴) کالاهایی مانند ابریشم چین و ادویه‌ی هند که ایران نقش واسطه‌ی بین چین و اروپا را در تجارت این کالاها ایفا می‌کرد.

۴۳۰- در دوران حکومت کدام‌یک از سلسله‌های ایران باستان از حجم مبادله‌ی کالاهای ارزان‌قیمت کاسته شد و در عوض، اشیای تجملی جای آن‌ها را گرفت؟

- (۱) اشکانیان (۲) ساسانیان (۳) هخامنشیان (۴) سلوکیان

۴۳۱- کدام‌یک، از عوامل مهم رونق بازرگانی خارجی در دوره‌ی اشکانیان محسوب می‌شود؟

- (۱) نظام پولی مدون که اساسی برای ارزش‌گذاری کالاها و خدمات در نواحی مختلف امپراتوری اشکانی شد.
- (۲) درآمد هنگفت ناشی از حقوق گمرکی و عوارض حمل‌ونقل و راهداری
- (۳) در اختیار گرفتن واردات ابریشم خام از چین و پی‌بردن به فنون تولید ابریشم چینیان
- (۴) برقراری روابط سیاسی و تجاری میان ایران و چین و در پی آن گشایش جاده‌ی ابریشم

۴۳۲- مهم‌ترین نقش ایران اشکانی در تجارت بین‌المللی عصر خود چه بود؟

(۱) برقراری روابط بازرگانی با سرزمین‌های دور و نزدیک و گشایش راه‌های زمینی و دریایی

(۲) به عنوان یک واسطه‌ی تجاری بزرگ، میان چین و هند از یک سو و اروپا از سوی دیگر عمل می‌کرد.

(۳) از دستیابی امپراتوری روم به راه‌های بازرگانی هند و چین به اروپا، جلوگیری می‌کرد.

(۴) مناطق مختلف قلمرو ایران از جمله بابل و بنادر خلیج فارس و دریای مدیترانه، مراکز اصلی تجارت آن دوران بودند.

۴۳۳- در دوره‌ی اشکانی، کدام کالاهاى شرقی مشتریان زیادی در روم داشت و اشکانیان توانستند از طریق حقوق گمرکی، عوارض حمل‌ونقل و راهداری ناشی از انتقال آن‌ها، درآمد هنگفتی کسب کنند؟

(۱) پارچه‌های زربافت و ابریشمی و قالی‌های ایرانی

(۲) پارچه‌های ابریشمی ایرانی و مواد اولیه مانند فلزات و چوب

(۳) ابریشم چین و عاج و طلاى هند

(۴) ابریشم چین و ادویه‌ی هند

۴۳۴- سکه‌های نقره کدام‌یک از سلسله‌های ایران باستان در مناطق وسیعی از جهان آن روزگار معتبر بود و کدام سلسله به مراتب بیشتر از حکومت‌های دیگر ایران باستان، بر کار تجارت نظارت می‌نمود؟

(۱) هخامنشیان - ساسانیان (۲) سلوکیان - اشکانیان (۳) هخامنشیان - اشکانیان (۴) ساسانیان - ساسانیان

۴۳۵- دولت‌ها برای اداره‌ی قلمرو، حفظ قدرت و تأمین هزینه‌های گوناگون، همواره نیازمند بودند. در واقع اقتدار و استواری حکومت‌ها بستگی زیادی به داشت.

(۱) تجارت پررونق و پایدار - رونق و استحکام روابط تجاری آن‌ها (۲) داشتن ارتشی قدرتمند - نیروی نظامی آن‌ها

(۳) منابع درآمد پایدار و مطمئن - منابع مالی و موجودی خزانه‌ی آن‌ها (۴) همکاری و پشتیبانی مردم - رضایت مردم از آن‌ها

۴۳۶- موارد ذکر شده در کدام گزینه، همگی از عمده‌ترین منابع درآمد حکومت در ایران باستان بوده‌اند؟

(۱) عوارض گمرکی - حمل‌ونقل و راهداری - مالیات کشاورزی و دام - مالیات بر ارث

(۲) مالیات پیشه‌وران - حق بهره‌برداری از معادن و جنگل‌ها - حمل‌ونقل و راهداری - مالیات کشاورزی

(۳) مالیات پیشه‌وران - عوارض گمرکی - صادرات محصولات داخلی - حق بهره‌برداری از معادن و جنگل‌ها

(۴) عوارض گمرکی - صادرات محصولات داخلی - مالیات سرانه - مالیات پیشه‌وران

۴۳۷- در چه شرایطی در ایران عصر باستان، اوضاع و شرایط اقتصادی به هم می‌ریخت و رونق و آبادانی رخت برمی‌بست؟

(۱) وقوع خشکسالی، سیل و طغیان رودخانه‌ها و تخریب سدها

(۲) وقتی با هجوم و غارت اقوام کوچ‌رو، امنیت راه‌های تجاری بین‌المللی از بین می‌رفت.

(۳) بروز بیماری‌های فراگیر و کشنده‌ای چون طاعون و وبا که موجب مرگ‌ومیر گسترده‌ی نیروی کار می‌شد.

(۴) در دورانی که حکومت مرکزی ضعیف و آشوب و ناامنی، فراگیر می‌شد و یا دشمنان خارجی به ایران هجوم می‌آوردند.

۴۳۸- کدام‌یک از عواملی که بر وضعیت اقتصادی ایران عصر باستان تأثیر منفی می‌گذاشتند، نیست؟

(۱) استبداد و خودکامگی شاهان (۲) هجوم دشمنان خارجی (۳) بروز بیماری‌های فراگیر و کشنده (۴) عوامل طبیعی و اقلیمی

شماره‌ی
سوال

گزینه‌ی
صحیح

۲	۴۱۱
۳	۴۱۲
۴	۴۱۳
۱	۴۱۴
۲	۴۱۵
۳	۴۱۶
۱	۴۱۷
۳	۴۱۸
۴	۴۱۹
۴	۴۲۰
۲	۴۲۱
۳	۴۲۲
۳	۴۲۳
۳	۴۲۴
۱	۴۲۵
۲	۴۲۶
۲	۴۲۷
۱	۴۲۸
۳	۴۲۹
۴	۴۳۰
۴	۴۳۱
۲	۴۳۲
۴	۴۳۳
۴	۴۳۴
۳	۴۳۵
۲	۴۳۶
۴	۴۳۷
۱	۴۳۸

۳	۴۰۵
۳	۴۰۶
۲	۴۰۷
۴	۴۰۸
۳	۴۰۹
۴	۴۱۰

